



ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

จัดทำโดย

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม

อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักคิดท้องถิ่น หรือครูภูมิปัญญาไทยแล้วแต่จะเรียกกัน จะมีมากมายในหลายด้านแล้วแต่งานที่ท่านปฏิบัติจนบังเกิดผล เป็นผู้มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับ ธรรมชาติ มีความคิดเข้าระบบชอบ ค้นหาความจริง ช่างสังเกตและนำสิ่งที่พบเห็นมาเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง สามารถสรุปเป็นบทเรียนได้

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือข้อมูลปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นฐานข้อมูล การดำเนินงานและการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม ในตำบลหนองขาม อำเภอจักราช ให้คงอยู่ในท้องถิ่น และสืบสานแก่คนรุ่นหลังต่อไป

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น และของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และ ธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้าน คิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ เชลลอกการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่นการรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและ รักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการค่า การสะสมและ บริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและ โภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกัน คุณภาพชีวิตของคนให้ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่างๆเช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงาน ด้านต่างๆ ทั้งขององค์กร ชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการ การศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรมคำสอนทาง ศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและ สิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประเพณีต่างๆ เป็นต้น

แยกตามประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ด้านเกษตรกรรม



ชื่อ นายมงคล กลิ่นหอม

สถานที่ตั้ง หมู่ ๕ บ้านโนนเต็ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ การทำนาโยน เป็นการทำนารูปแบบใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อควบคุมข้าววัชพืชและพืชทั่วไป บ้านโนนเต็ง มีเกษตรกรผู้บุกเบิกการทำนาโยน ได้เปิดเผยว่า ขณะนี้มีวิธีการทำนาแบบใหม่ คือการโยนต้นกล้า ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของเกษตรกรกลุ่มเล็กๆ เนื่องจากเป็นนวัตกรรมการทำนาที่ช่วยป้องกันปัญหาการเกิดข้าววัชพืช และการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถทำนาได้ต่อเนื่องปีละ ๓ ถึง ๔ ครั้งต่อปี ในเขตชลประทาน โดยที่ไม่ต้องใช้สารเคมีใดเลย ส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ซึ่งนับเป็นทางเลือกใหม่ของการทำนาแบบยั่งยืน และทำให้อาชีพชาวนาเกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจยิ่งขึ้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำนาโยน

ภูมิปัญญาในการทำนาโยนนั้นมีต้นกำเนิดมาจากประเทศญี่ปุ่นและจีน และเข้ามาในประเทศไทยได้ไม่นานนัก แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในวงกว้าง เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่รู้ข้อดีของการทำนาโยนต้นกล้า ซึ่งแตกต่างจากการทำนาดำ หรือนาหว่านน้ำตามที่ยึดกันทั่วไป การทำนาโยนทำให้ต้นข้าวแข็งแรง ต้านทานต่อโรคพืชและแมลงศัตรูพืชระบาด โดยอาศัยเทคนิคการเพาะปลูกระบบชีวภาพ เน้นปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพมากขึ้น ปรับสภาพแปลงนาข้าวให้โปร่งโล่ง และแสงแดดส่องถึงผิวดินและน้ำ เพื่อทำให้ระบบนิเวศในนาข้าวอุดมสมบูรณ์

ขั้นตอน/วิธีทำ

การตกกล้า ตกกล้าในกระบะเพาะกล้าที่มีลักษณะเป็นหลุม ตามลำดับดังนี้

๑. ใส่ดินในหลุมประมาณ ครึ่งหนึ่งของหลุม

๒. หว่านเมล็ดข้างงอกลงในหลุมโดยใช้อัตรา ๓-๔ กก./ ๖๐-๗๐ ถาด/ไร่

๓. ใส่ดินปิดเมล็ดพันธุ์ข้าว ระวังอย่าให้ดินล้นออกมานอกหลุม เพราะจะทำให้รากข้าวที่งอกออกมาพันกัน เวลาหว่านต้นข้าวจะไม่กระจายตัว

๔. หาวีสดู เช่นกระสอบป่าน คลุมถาดเพาะ เพื่อเวลารดน้ำจะได้ไม่กระเด็นรดน้ำเข้า เย็น ประมาณ ๓-๔ วัน ต้นข้าวจะงอกทะลุกระสอบป่าน ให้เอากระสอบป่านออก แล้วรดน้ำต่อไป จนกล้าอายุ ๑๕ วัน

๕. นำกล้าที่ได้ไปหว่านในแปลงที่เตรียมไว้ ให้สม่ำเสมอ การตกกล้า ๑ คน สามารถตกได้ ๒ ไร่ (๑๔๐ กระบะ) /วัน

การเตรียมแปลง

ไถตะครั้งที่ ๑ หลังเก็บเกี่ยวข้าวปล่อยแปลงให้แห้งประมาณ ๑๕-๓๐ วัน แล้วปล่อยน้ำเข้าพอให้ดินชุ่มประมาณ ๕-๑๐ วัน เพื่อให้วัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงหล่นในดินงอกขึ้นมาเป็นต้นอ่อนเสียก่อนจึงไถตะครั้งที่

ไถแปร หลังจากการไถตะครั้งที่ ๑ แล้ว ปล่อยทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ วันโดยรักษาระดับน้ำเพียงแค่ดินชุ่ม เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่หลงเหลืออยู่งอกขึ้นมาอีกแล้วจึงไถแปร คราดหรือทุบ หลังจากการไถแปรครั้งที่ ๒ แล้ว ปล่อยทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ วันโดยรักษาระดับน้ำเพียงแค่ดินชุ่ม เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่หลงเหลืออยู่งอกขึ้นมาอีกแล้วคราดหรือทุบจะช่วยทำลายวัชพืชได้มาก หรือหลังจากไถตะ ไถแปรและคราดเสร็จแล้วเอาน้ำขังแช่ไว้ประมาณ ๓ สัปดาห์ เพื่อให้ลูกหญ้าที่เป็นวัชพืชน้ำ เช่น ผักตบ ขาเขียด ทรงกระเทียม ผักปอดและพวกกกเล็ก เป็นต้น งอกขึ้นเสียก่อน เพราะเมล็ดวัชพืชปกติจะงอกภายใน ๕-๗ วันหลังจากน้ำนิ่ง โดยเฉพาะน้ำที่ใส เมื่อลูกหญ้าขึ้นแล้วจึงคราดให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ลูกหญ้าก็จะหลุดลอยไปติดคันทาทางได้ลม ก็จะสามารถช้อนออกได้หมด เป็นการทำลายวัชพืชวิธีหนึ่ง

สำหรับผู้ที่ใช้ลูกทุบหรืออีซุก ย่ำฟางข้าวให้จมลงในดินแทนการไถ หลังจากย่ำแล้วควรจะเอาน้ำแช่ไว้ให้ฟางเน่าเปื่อยจนหมดความร้อนเสียก่อนอย่างน้อย ๓ สัปดาห์แล้วจึงย่ำใหม่ เพราะแก๊สที่เกิดจากการเน่าเปื่อยของฟางจะเป็นอันตรายต่อต้นข้าวจะทำให้รากข้าวดำไม่สามารถจะหาอาหารได้

ระบายน้ำออกเพื่อปรับเทือก ปรับพื้นที่ให้สม่ำเสมอ เมื่อคราดแล้วจึงระบายน้ำออกและปรับเทือกให้สม่ำเสมอ กระทำได้ด้วยการใช้น้ำในนาเป็นเครื่องวัด โดยให้น้ำในนามีระดับเพียงตื้นๆ ขนาดเพียงท่วมหลังบูก็เห็นว่าพื้นที่นาราบเรียบเพียงพออย่างชัดเจน เมื่อเห็นว่าส่วนใดยังไม่สม่ำเสมอก็ควรปรับเสียใหม่ การปรับพื้นที่นาหรือปรับเทือกให้สม่ำเสมอจะทำให้ควบคุมน้ำได้สะดวก

การโยนกล้า ให้มีน้ำในแปลงประมาณ ๑ ซม. นำกระบะกล้าข้าวที่มีอายุ ๑๕ วัน ไปวางรายในแปลงที่เตรียมไว้ให้กระจายสม่ำเสมอ อัตรา ๖๐-๗๐ กระบะต่อไร่ จากนั้นคนที่โยนกล้าจะหยิบกระบะกล้ามาวางพาดบนแขน แล้วใช้มือหยิบกล้าข้าวหวานหรือโยนในแปลง โดยโยนให้สูงกว่าศีรษะ ต้นกล้าจะพุ่งลงโดยใช้ส่วนรากที่มีดินติดอยู่ลงดินก่อน การหวานกล้า ๑ คน สามารถหวานได้วันละ ๔-๕ ไร่

จับต้นกล้า ๕-๑๕ หลุม โยนตวัดมือขึ้นเหนือศีรษะ ต้นกล้าจะพุ่งตกลง เกษตรกรช่วยกันโยนกล้า/หวานต้นกล้า การดูแลรักษาระดับน้ำ วันหวานกล้าให้มีน้ำในแปลงประมาณ ๑ ซม. (ท่วมหลังบู) หลังจากนั้นประมาณ ๓ วัน ต้นข้าวตั้งตัวได้แล้ว สามารถเพิ่มระดับน้ำให้อยู่ที่ระดับครึ่งหนึ่งของต้นข้าว หรือประมาณ ๕ ซม. เพื่อการควบคุมวัชพืช ต้นกล้าหลังหวาน ๗ วันการแตกกอของข้าวที่ปลูกด้วยวิธีการโยนกล้า

การเก็บเกี่ยวเก็บเกี่ยวข้าวที่ระยะที่เหมาะสม คือหลังจากข้าวออกดอก (๗๕ %) แล้ว ๒๘-๓๐ วัน จะมีความชื้นประมาณ ๒๒ % กรณีไม่ถูกฝนช่วงเก็บเกี่ยว ซึ่งจะเกิดความสูญเสียทั้งด้านปริมาณและคุณภาพน้อยที่สุด จะทำให้ได้ข้าวที่มีน้ำหนักรีดดีที่สุด มีการร่วงหล่นและสูญเสียขณะเก็บเกี่ยวน้อยที่สุด ผลผลิตมีคุณภาพดี ข้าวที่เก็บไว้สีเป็นข้าวมีคุณภาพการสีสูง ข้าวที่เก็บไว้เป็นเมล็ดพันธุ์สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานอย่างน้อย ๗-๘ เดือน เสื่อมความงอกช้า



ชื่อ นายทองสา อัครชาติ

สถานที่ตั้ง หมู่ ๕ บ้านโนนเต็ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ การทำน้ำหมักชีวภาพจากซูปเปอร์ พด.๒ เป็นการใช่วัสดุทางการเกษตรที่เหลือใช้โดยที่ไม่เผาสามารถจะช่วยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และเป็นการทำเกษตรแบบไม่เผา เนื่องจากเป็นกุญแจสำคัญในการที่จะทำให้วัชฎการเกษตรที่เหลือใช้ย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำหมักชีวภาพ ที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชได้อย่างเร็วและมีประสิทธิภาพด้วย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำน้ำหมักชีวภาพจากซูปเปอร์ พด.๒

การผลิตน้ำหมักชีวภาพโดยใช้สารเร่งซูปเปอร์พด.๒ เพื่อได้น้ำหมักชีวภาพเป็นของเหลวที่ได้จากการย่อยสลายวัสดุเหลือใช้จากพืชหรือสัตว์ลักษณะสดอบน้ำหรือมีความชื้นสูงโดยอาศัยกิจกรรมของจุลินทรีย์ทั้งในสภาพที่มีอากาศและมีอากาศน้อยสารเร่งซูปเปอร์พด. ๒ เป็นกลุ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติพิเศษคือเพิ่มประสิทธิภาพการย่อยโปรตีนไขมันช่วยลดกลิ่นเหม็นระหว่างหมักและเพิ่มการละลายธาตุอาหารในการหมักเปลือกไข่ก้างและกระดูกสัตว์ในเวลาอันสั้นและได้คุณภาพเพื่อผลิตน้ำหมักชีวภาพสารเร่งซูปเปอร์พด.๒ ประกอบด้วยจุลินทรีย์ ๕ สายพันธุ์

ขั้นตอน/วิธีทำ

อัตราส่วน สูตรปลาหรือหอยเชอรี่

๑. ปลาหรือหอยเชอรี่ ๓๐ กิโลกรัม
๒. กากน้ำตาล ๑๐ กิโลกรัม
๓. ผลไม้ ๑๐ กิโลกรัม
๔. น้ำ ๑๐ กิโลกรัม
๕. สารเร่งซูปเปอร์พด.๒ ๑ ซอง

วิธีการทำ

๑. นำสารเร่ง ซูปเปอร์พด.๒ จำนวน ๒ ซอง ผสมน้ำ ๑๐-๑๕ ลิตร คนให้เข้ากันนาน ๕ นาที
๒. ผสมวัสดุพืชหรือสัตว์ (สับให้ละเอียดก่อนหมัก)กากน้ำตาล ลงในถังหมัก ขนาด ๑๒๐ ลิตร แล้วเทสารละลาย พด.๒ ในข้อ ๑ ผสมในถังหมัก
๓. คลุกเคล้าหรือคนส่วนผสมให้เข้ากันอีกครั้ง แล้วตั้งในที่ร่ม
๔. กรณีทำน้ำหมักชีวภาพจากปลาหรือหอยเชอรี่ให้คนหรือกวน ทุก ๗ วัน เพื่อระบายก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
๕. ปิดฝาไม่ต้องสนิท หมักไว้ ๒๑ วัน



ชื่อ จุดเรียนรู้การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

สถานที่ตั้ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ เป็นโครงการให้เรียนรู้วิธีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

ชาวบ้านตำบลหนองขามจะปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อทอผ้าไหมเอง เริ่มแรกชาวบ้านจะปลูกหม่อนพันธุ์พื้นเมือง ภายหลังเมื่อเกิดโครงการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมขึ้น ซึ่งสนับสนุนโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดนครราชสีมา และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม การปลูกหม่อนของชาวบ้านจะปล่อยให้ต้นหม่อนเจริญเติบโตเองตามธรรมชาติ และจะไม่ใช้สารเคมีโดยเด็ดขาดเพราะสารเคมีจะตกค้างและมีผลกระทบต่อการเล่นไหม

ขั้นตอน/วิธีทำ

ปลูกหม่อน

๑.ไถแปลงและเตรียมดินตากแดดไว้ประมาณ ๕ วัน

๒.จากนั้นวัดระยะระหว่างแถวประมาณ ๑ - ๒ เมตร

๓.ขุดหลุมขนาดเล็กพอประมาณ เลือกกิ่งจากต้นหม่อนพันธุ์ที่แข็งแรงสมบูรณ์มาตัดเป็นท่อน

๔.นำกิ่งพันธุ์ไปปักชำที่แปลง จากนั้นกลบด้วยดินร่วน ปุ๋ยหมัก และมูลสัตว์ รดน้ำทุกเช้า - เย็น

๕.เมื่อต้นหม่อนเริ่มเจริญเติบโต ก็ใส่ปุ๋ยเดือนละ ๑ ครั้ง ไม่ต้องรดน้ำเป็นประจำเหมือนการปักชำครั้งแรก จนกระทั่งเจริญเติบโตถึง ๖ เดือน จึงจะสามารถนำไปเป็นอาหารเลี้ยงไหมได้

เลี้ยงไหม

๑.สร้างโรงเรือนหรือชั้นเลี้ยงไหมประมาณ ๘x๑๒ เมตร

๒.รับตัวอ่อนไหม

๓.จากนั้นนำมาเพาะเลี้ยงในโรงเรือนโดยวางในชั้นเลี้ยง ประมาณสามวันก็ให้อาหารตัวอ่อน โดยการตัดยอด หม่อนยาว ๑ เมตร เอามาวางทับตัวไหม ให้อาหาร ๒ มื้อ เช้า-เย็น

๔.เมื่อถึง ๔ วัน ตัวอ่อนไหมจะเจริญเติบโตเป็น “วัยสี่” ให้ตัดลำต้นหม่อนมาเป็นอาหารยาวประมาณ ๒ เมตร วัยสี่นี้จะให้อาหาร ๓ มื้อเพื่อเร่งการเจริญเติบโต

๕.จากนั้น ๕-๖ วัน ตัวไหมจะเจริญเติบโตเป็น “วัยห้า” ช่วงนี้ต้องหมั่นให้อาหารอยู่บ่อยครั้ง ประมาณ ๔ มื้อ (การเลี้ยงไหมอาจจะยืดหยุ่นได้ตามสภาพอากาศ ถ้าอากาศเย็นอีก ๒-๓ วันไหมถึงจะกินอาหาร)

๖.เมื่อเข้าสู่ ๖-๘วัน ไหมวัยห้าจะเริ่มฟันเส้นใยสร้างรัง และเข้าฟัก (เป็นดักแด้) อยู่ ๑ อาทิตย์ ให้รีบเก็บไหมวัยห้าหรือไหมสุกเข้าจ่อเพื่อทำรัง

๗.การเก็บเส้นใยไหมจะเก็บตอนที่ไหมเป็นดักแด้ ๒-๓ วัน ดักแด้จะแข็งตัวและสมบูรณ์ จึงจะลอกรังไหมออกจากจ่อได้ ไม่ควรลอกรังไหมออกจากจ่อเร็วเกินไปเพราะตัวดักแด้ยังอ่อนอยู่ อาจจะทำให้เกิดรังเปื้อนได้ ใช้เวลาในการทำ ๒๑ วัน

วัสดุ/อุปกรณ์

เลี้ยงไหม

- ตัวอ่อนไหม
- กระจด
- จ่อ
- ชั้นเลี้ยงไหม
- ตาข่ายอวนสีเขียว
- ผ้าเขียวล้อมโรงเรือน

ปลุกหม่อน

- กิ่งหม่อนจากต้นพันธุ์ที่สมบูรณ์
- จอบ
- ปุ๋ยหมัก
- มูลสัตว์

๒. ด้านหัตถกรรม



ชื่อ นายสัมพันธ์ ทองพิมาย

สถานที่ตั้ง หมู่ ๕ บ้านโนนเต็ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ นายสัมพันธ์ ทองพิมาย เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความชำนาญด้านการจักสาน ทำไม้กวาดทางมะพร้าว ภูมิปัญญาท้องถิ่น งานจักสานทางมะพร้าว

ไม้กวาดทางมะพร้าวเป็นไม้กวาดที่ใช้มาแต่โบราณ โดยมีวิธีการผลิตที่ไม่ยุ่งยากมากนัก คือต้องนำ ก้านใบของใบมะพร้าวมาริดบริเวณที่เป็นใบออกให้เหลือแต่ก้าน แล้วนำมาตากแห้ง พอแห้งแล้วก็นำมามัดรวมกันโดยจะ ใช้ด้ามต่อเป็นไม้ไผ่ซึ่งส่วนมากจะใช้กวาดใบไม้ตามพื้นดิน หรือจะไม่ต่อด้ามก็ได้ แต่ต้องตัดส่วน ต้นของก้านใบให้ เสมอกัน เพื่อที่จะได้ถนัดต่อการจับกวาดน้ำ หรือขยະบนพื้น จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ชาวบ้านจะนำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ซึ่งถือได้ว่าเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยแท้

วัสดุ/อุปกรณ์การทำไม้กวาดทางมะพร้าว

เครื่องมือในการผลิตหัตถกรรมจักสาน มีการทำสืบต่อมาแต่โบราณ มีการเปลี่ยนแปลงวัสดุ รูปแบบบ้างตามความต้องการของช่างและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบด้วย

- ไม้ไผ่เลี้ยง
- ทางมะพร้าว
- ลวด
- มีดเหลาทางมะพร้าว
- กรรไกร
- ค้อนตอกตะปู
- ครีมดึงลวด
- ครีมปากนกแก้ว
- เหล็กหมาด
- เลื่อยตัดไม้
- ตะปูเข็ม
- ตะปูขนาด ๒ นิ้วครึ่ง
- เศษผ้าแบ่งเป็นเส้น
- มีดพร้าว (อีโต้)
- สีทาไม้ (สีใดก็ได้ถ้ามี)

ขั้นตอนการทำไม้กวาดทางมะพร้าว

๑. นำไม้มาทำจําปาด้าม (นำเศษไม้มาใส่บริเวณกทางมะพร้าว) เพื่อใช้ในการขึ้นรูปไม้กวาด
๒. นำทางมะพร้าวมาใส่รวมกับด้ามไม้กวาดที่เตรียมไว้
๓. มัดด้ามทั้งกและปลายทางมะพร้าวด้วยเชือก
๔. ตอกให้กเสมอกันเพื่อให้สวยงาม
๕. นำด้ามค้อนยัดบริเวณกทางมะพร้าวเพื่อให้ทางมะพร้าวที่อยู่ชิดกับด้ามเข้าไปด้านใน
๖. เคาะให้ทางมะพร้าวแบน
๗. ใช้ตะปูตอกบริเวณกทางมะพร้าว
๘. นำลวดมาพันกับหัวตะปูที่ตอกไว้
๙. นำลวดมาเคียนรอบกทางมะพร้าวบริเวณหัวตะปูที่ตอก
๑๐. นำครีมมาดิ่งลวดเพื่อให้เกิดความแน่น
๑๑. เคาะเพื่อให้เข้ารูปเพื่อความแน่นมากกว่าเดิม
๑๒. นำครีมปากนกแก้วมาตัดลวดบริเวณที่เหลือจากการพันรอบทางมะพร้าว
๑๓. เก็บหัวลวดที่ตัดแล้วเข้าไปในทางมะพร้าว
๑๔. ตอกตะปูให้หัวตะปูมิดทางมะพร้าว
๑๕. นำตะปูมาตอกบริเวณถัดมาจากตะปูอันเดิม,
๑๖. พันลวดรอบตะปูและทางมะพร้าวบริเวณตะปูตัวที่สอง
๑๗. เก็บหัวลวดที่ตัดแล้วเข้าไปในทางมะพร้าว
๑๘. ตอกตะปูให้หัวตะปูมิดทางมะพร้าว
๑๙. แบ่งทางมะพร้าวออกเป็นลูกโดยใช้ลวดมัด
๒๐. มัดผ้าบริเวณทางมะพร้าวเพื่อขึ้นรูป โดยการแบ่งให้เป็นลูก
๒๑. นำลวดมาถักบริเวณจําปาของด้ามไม้กวาดให้เกิดเป็นลูกๆ ตามผ้าที่มัดไว้ดังขั้นตอนที่ ๒๐
๒๒. ทาสีไม้กวาดเพื่อให้เกิดความสวยงาม(ถ้ามีสี)



ชื่อ นางเพ็ญใจ พงษ์ใหม่

สถานที่ตั้ง ๓ หมู่ ๕ บ้านโนนเต็ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ การทอเสื่อกก เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพให้เป็นเส้น ย้อมสี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอน หรือทำตุ๊กตารูปต่างๆ ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทอเสื่อ

เสื่อกกเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีใช้กันอยู่ทั่วไปทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะต้นกกเป็นพืชธรรมชาติที่ขึ้นอยู่ทั่วทุกภูมิภาค และภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพก็มีลักษณะคล้ายกัน หรือได้อิทธิพลทางความคิดจากกันและกัน ทำให้เสื่อกกถูกจัดได้ว่าเป็นปัจจัยจำเป็นอย่างหนึ่ง ต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต

ที่ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา คือภูมิภาคหนึ่งที่มีการสืบสานภูมิปัญญาทางการทอเสื่อกกนี้มายาวนาน จนปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์อื่นเข้ามาทดแทนการใช้เสื่อกกมากมายให้เลือกนับตั้งแต่เสื่อน้ำมัน พรม และอื่นๆ ทำให้กระแสความนิยมในการใช้เสื่อกกลดลง และคนรุ่นใหม่ก็สนใจในภูมิรู้ด้านนี้น้อย ดังนั้นการศึกษาข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อกกของชุมชน ก็เพื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาของท้องถิ่น และปัญหาที่เสี่ยงต่อการสูญสิ้นของภูมิปัญญาว่ามีมากหรือน้อย และด้วยปัจจัยหรือองค์ประกอบใด เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์หรือแก้ไข

วัสดุ/อุปกรณ์การทอเสื่อ

๑. การปลูกกกหรือทำนากก นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างวัสดุในการทอเสื่อ โดยเตรียมที่ดินด้วยการไถ แล้วปักดำหัวกกลงในนาเหมือนการดำนาข้าว จากนั้นมีการบำรุงรักษา ถอนหญ้า ใส่ปุ๋ย ปลูกแซมด้วยเวลา ๓-๔ เดือน ก็สามารถเก็บเกี่ยวได้

๒. การตัดกก จะใช้มีดเล็กตัดเกือบถึงโคนต้นกก แล้วนำมากองเรียงเพื่อคัดแยกขนาด ตั้งแต่ความยาว ๙ คืบ ๘ คืบ เรื่อยลงมาจนถึง ๔ คืบ จากนั้นนำแต่ละกองที่มีขนาดเท่ากันมัดเก็บไว้ด้วยกัน ตัดดอกทิ้งเพื่อทำการกรีดเป็นเส้น

๓. การกรีดจะใช้มีดปลายแหลมที่ทำมาจากใบเลื่อย กรีดแบ่งครึ่งกกแต่ละเส้นถ้าเป็นต้นเล็กถ้าเป็นต้นใหญ่ก็กรีดเหมือนกันแต่จะมีส่วนที่กรีดทิ้งเพื่อให้แห้งง่าย

๔. นำไปตาก โดยแผ่วางเรียงเป็นแนวยาว วันแรกจะตากเต็มวัน จากนั้นนำมามัดเป็นมัดเล็กๆ แล้วตากอีกราว ๒ วัน ให้เส้นกสนั้นแห้ง

๕. การย้อมสี นำกกที่ตากแห้งแล้วมามัดแช่น้ำราว ๑๐ ชั่วโมง เพื่อให้เส้นกสนิ่ม จากนั้นต้มน้ำให้เดือด ใส่สีย้อม แล้วนำเส้นกกที่มัดเป็นกำแช่ลงไปใต้น้ำสีที่กำลังเดือดทิ้งไว้ ๑๐-๑๕ นาที จึงนำไปแช่น้ำ แล้วนำขึ้นตากในที่ร่มมีลมพัดผ่าน ๓-๔ วัน เมื่อเส้นกสนั้นแห้ง ก็สามารถนำไปใช้ในการทอได้

๖. การทอจะร้อยเส้นเอ็นกับพื้เป็นเส้นยืนตามขนาดของคืบที่กำหนด แล้วใช้เส้นกกใส่กระสวยทอ เรียงเป็นเส้นนอนคล้ายการทอผ้า การใส่ลายสีในการทอนิยมใส่ตอนแรก และตอนสุดท้ายของการทอ เมื่อจะ เต็มผืน เมื่อทอได้เต็มผืนก็มัดริมเส้น ตัดเส้นออกจากกึ่ง และตัดริมอีกครั้งพร้อมแต่งเส้นให้มีความเรียบร้อย สวยงาม



ชื่อ คุณวนิดา เสือมาพะเนา

สถานที่ตั้ง ๔๔ หมู่ ๕ บ้านโนนเต็ง ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ การทำกระเป๋า Handmade นั้นเป็นงานฝีมืออย่างหนึ่ง การเย็บในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีความละเอียดมาก เพราะเป็นงานฝีมือถ้าทำขายจะสร้างกำไรได้มาก ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับรูปทรง ขนาด ลวดลายของผ้า ชนิดของผ้าที่นำมาใช้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบในการทำกระเป๋า Handmade ถ้ารูปทรงและขนาดของกระเป๋าใหญ่ และเย็บด้วยผ้าที่มีลวดลายสวยงาม มูลค่าของกระเป๋าใบนั้นก็สูงไปด้วย เพราะฉะนั้นกระเป๋า Handmade จึงเป็นอาชีพที่สร้างรายได้สูงอีกอาชีพหนึ่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำกระเป๋า Handmade

กระเป๋าผ้าทำมือเป็นงานที่เย็บปักด้วยมือ สมัยก่อนจะมีการเย็บผ้า งานฝีมือในการเย็บจะไม่ประณีตและไม่เรียบร้อย เพราะทำไว้ใช้กันเองในครัวเรือนและเป็นของฝากกับผู้ที่มาเยี่ยมเยียน ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการเย็บปัก ลายเส้น ลวดลาย สีส้น เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย แต่ยังไม่ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเย็บปักด้วยมือ ลายเส้นและลวดลาย มีลักษณะที่บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงกลายเป็นการทำกระเป๋าผ้าทำมือในรูปแบบใหม่ ที่มีใช้เพียงแค่การเนาผ้าที่ใช้ในครัวเรือนที่เย็บจากฝ้ายหรือนุ่นใช้ภายในครอบครัวเรือนอยู่แล้วความรู้ประสบการณ์การทำกระเป๋าผ้าทำมือมาประยุกต์ดัดแปลง และได้พัฒนาขึ้นงานเป็นการทำกระเป๋าผ้าทำมือและในปัจจุบันแนวโน้ม ความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือหรืองาน “Handmade” นั้น มีแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อยๆ

๓. ด้านการแพทย์ไทย



ชื่อ นางสาวเขมิกา เดชกะบุตร

สถานที่ตั้ง ๖๔ หมู่ ๙ บ้านหนองซาด ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ การนวดนับเป็นส่วนสำคัญของการแพทย์แผนไทย กล่าวกันว่าภูมิปัญญาการนวดพื้นบ้านไทยนั้น สืบทอดกันมาช้านาน เริ่มขึ้นจากภายในครอบครัว ภรรยา นวดให้สามี ลูกหลาน นวดให้พ่อ แม่ หรือปู่ ยา ตายาย มีการใช้มือ ศอก เข่า และเท้า นวดให้กันหรือนวดตนเอง ต่อมาจึงมีการคิดอุปกรณ์ในการนวดเพื่อช่วยให้ใช้น้ำหนักได้มากขึ้น เช่น กะลา เบี้ย ไม้กดหลัง นมสาวหรือนมไม้ รวมถึงการใช้ลูกประคบและอบสมุนไพรเพื่ออาศัยความร้อนจากไอน้ำร้อนหรือสมุนไพรช่วยในการบำบัดอาการ จากการนวดเพื่อช่วยเหลือคนในครอบครัว ได้พัฒนาจนเกิดความชำนาญเป็นที่รู้จักในแวดวงเพื่อนบ้านและคนในชุมชน กระทั่งกลายเป็นอาชีพหมอนวดในที่สุด

ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนวดแผนไทย

การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพเป็นองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการแพทย์แผนไทยที่สืบทอดกันมาช้านานผ่านการถ่ายทอดมาจากครูบาอาจารย์ มีรูปแบบขั้นตอน ในการนวดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการนวด ลักษณะการนวดมีหลายอย่าง ได้แก่ นวดแผนโบราณ การนวดของ นวดฝ่าเท้า ผสมผสานการอบสมุนไพร การนวดแผนไทยเพื่อสุขภาพเป็นองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังคงมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ ในยุคปัจจุบันที่อยู่ใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่เต็มไปด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ประกอบกับการใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบ เหนื่อยล้าจากการทำงาน เพราะการนวดแผนไทยสามารถช่วยยืดเส้นเอ็นที่ตึงให้หย่อนลง กล้ามเนื้อที่เครียด ล้า จากการท างานผ่อนคลายเป็นพิเศษ อีกทั้งเป็นการเสริมภูมิคุ้มกันต้านทานโรค รักษาหรือบรรเทาอาการเมื่อเกิดความผิดปกติของร่างกายเช่น การปวด ขัด ตามเส้นเนื่องจากติดขัดจากเลือดลมภายในร่างกาย และการนวดแผนไทยยังช่วยฟื้นฟูหรือซ่อมแซมโรคที่มีความเรื้อรัง เช่น อัมพาต โปลิโอ เชื้อเสื้อม โดยช่วยให้กล้ามเนื้อและข้อต่อกลับเข้าสู่สภาพเดิม

๔. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม



ชื่อ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

สถานที่ตั้ง พื้นที่สาธารณะตำบลหนองขาม

สาระสำคัญ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจและทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ก่อให้เกิดกิจกรรมเพื่อให้มีการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติที่นำผลประโยชน์มาถึงประชาชนชาวไทย ตลอดจนให้มีการจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรให้แพร่หลายสามารถสื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์พันธุกรรมพืช

จากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในกิจกรรมปลูกพันธุกรรมพืช สืบค้นเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช ปลูกรักษาพันธุกรรมพืช อนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช ศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช วางแผนพัฒนาพันธุ์พืช สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขามได้ร่วมประชุมรับทราบการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และแนวทางที่ตำบลหนองขาม จะเข้าร่วมสนองพระราชดำริ การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น โดยการนำพระราชกระแส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "ทำอย่างไรให้ชุมชน โดยเฉพาะนักเรียน และประชาชนได้มีส่วนร่วม ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนตำบลหนองขาม มีความเห็นร่วมกันสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินกิจกรรมตามศักยภาพความพร้อม เพื่อเป็นฐานทรัพยากรในการพึ่งพาตนเองสู่เศรษฐกิจพอเพียง เกิดประโยชน์แท้แก่ชุมชนตำบลหนองขาม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

๕. ด้านศิลปกรรม



ชื่อ ว่าที่ร้อยตรี ปรีดา ต້องประสงค์

สถานที่ตั้ง ๑๑ หมู่ ๑ บ้านหนองขาม ตำบลหนองขาม อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ ว่าที่ร้อยตรี ปรีดา ต້องประสงค์ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการวาดภาพด้วยสีน้ำ การเขียน และตัดทำป้ายชื่อหน่วยงานต่างๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น จิตรกรรมพื้นบ้าน

ภูมิปัญญาในด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม เป็นภูมิปัญญา ทักษะฝีมือช่าง การเลือกใช้วัสดุ และกลวิธีการสร้างสรรค์ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ สะท้อนพัฒนาการทางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มชน จิตรกรรมไทย เป็นวิจิตรศิลป์อย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น มีคุณค่าทางศิลปะและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมการแต่งกาย ตลอดจนการแสดงการเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ ของแต่ละยุคสมัยและสาระอื่น ๆ ที่ประกอบกันเป็นภาพจิตรกรรมไทย สำหรับเทคนิคระบายสีน้ำ ว่าที่ร้อยตรี ปรีดา ต້องประสงค์ อธิบายว่าต้องผสมสีให้มีความพอเหมาะไม่หนืดเกินไปและไม่เหลวจนเกินไป โดยใช้พู่กันแต้มสีลงในภาตผสมแล้วเติมน้ำที่ละนิดจนจนให้น้ำกับสีเข้ากัน เมื่อเข้ากันแล้วให้ลองใช้พู่กันไปป้ายลงในกระดาษที่ไม่ได้ใช้เพื่อทดสอบว่ามีความชื้นพอเหมาะกับการที่ต้องการหรือยัง เพื่อพอเหมาะแล้วจึงทำการลงสีในงานจริง โดยวิธีการลงสีที่ถูกต้องคือ ให้ใช้พู่กันจุ่มสีแล้วปาดลงที่ชิ้นงานหนึ่งครั้ง ครั้งต่อไปก็ให้ปาดไปในทิศทางเดียวกันโดยปาดให้เหลื่อมกับเส้นก่อนหน้าทุกครั้งเพื่อเป็นการเก็บสีไม่ให้มีรอยต่อ ทำแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ เท่านั้น คุณก็จะได้ภาพระบายสีน้ำที่เรียบและสวยงามตามต้องการ

๖. ด้านอื่นๆ (อาหาร)



ชื่อ กลุ่มสัมมาชีพตำพริกแกง บ้านหนองสะแกเครือ

สถานที่ตั้ง หมู่ ๒ บ้านหนองสะแกเครือ ตำบลหนองขาม อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา

สาระสำคัญ กลุ่มสัมมาชีพตำพริกแกง บ้านหนองสะแกเครือ ได้รวมตัวกัน หลังจากกิจกรรมทางการเกษตร แล้ว ใช้เวลาว่างทำพริกแกงเขียวหวานขึ้นมา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำพริกแกงเขียวหวาน

ได้เรียนรู้ด้านอาชีพการตำพริกแกงเขียวหวาน และนำผลผลิตที่ได้มาขายสร้างรายได้ให้ครอบครัว มีการถ่ายโอนความรู้จากวิทยากร จากนั้นสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกหลาน เพื่อไม่ให้ความรู้ด้านนี้ สูญหายไป